

Oglaš. preprodana želj.
Makar i makanje se ne timeju
učilište članica Škola za dogovore.

Merci za predloženje, opisane ižlje-
želi se raspodijelom u polj-
nomo polj. školskom u Red-
ni administraciji Škola u Puli.

Kod naroda valja težno os-
misliti imo, prezime i najčišću
polje predloženjem.

Da li je vreme ne primi,
zaka to jevi odgovarajuće u
stvorjenom pismu, za koji se
ne pišu postanak, ako se izvje-
snače "Redakciju".

Celovnjem znamenka br. 147.249.

Tiskarske kuće 30.

Odgovoren: rednik i izdavač Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskara J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
Družice sv. Cirila i Metoda
na Kastvu

Gospodini predsjedniku, koji nam daje
predsjednik, geđu predplatu
za predu godinu ili same predu politi-
čku, odnosno one, koji ređeviće pod-
nijeti predplatu našprem, molimo
njkovo svim, da nam istu čim prije
nazače, jer 1. jekijem nastupamo već
u II. polugodištu. Jedino uz tečku pred-
platu omogućuje nam se i tečnost u
računima.

Iz delegacija.

Vadimo iz govora gosp. delegata
Kafana najzanimljive točke, tičuće se
narodnih odnosa u Istri i Dalmaciji.

Govorio je ovako:

Nj. Preuzv. ministar-predsjednik iz-
vanjskih posala izrazio je u ugaračkoj
delegaciji, da svrha naše mornarice sastoji
izključivo u obrani naše obale.

Ja bih se mogao sa tom tvrdnjom
samo djelomično saglasiti. Obraća mora prito-
tezati takodjer i na zaštitu svih onih in-
teresa, što no su u savezu sa našom
obalom.

Prije svega moraju se promicati na-
rodni, kulturni i gospodarstveni interesi
našeg primorakog pučanstva, da postane
sposoban za obranu obale, jer za obranu
svake točke naše duge obale nebi moglo
dostojati jedno mnogo veće brodovlje.

Pučko školstvo u Istri i u Dalmaciji
je veoma manjkavko, a u prvoimenovanom
području za 17.000 djece dužne polaziti
škole, nema ni jedne hrvatske odnosno
slovenske pučke škole, što se svakako mora
prijeti u grijeh našemu ministerstvu bo-
goštora i nastave.

Škola za strojeve c. i kr. mornarice
u Puli morala bi se tako udesiti, da u
istu budu mogli stupiti i bez poznавanja
njemačkog jezika mladići hrvatske na-
rodnosti, koji su absolvisali jednu obri-
tčku školu — a jedna takova izvrstan-
sa nalazi u Kastvu. Prva bi školska go-
dina morsla biti udesena dvojezično, hr-
vatski i njemački sa njemačkim tečajem,
da budu mogli naučiti hrvatski dјaci nje-
mački jezik.

Sazališti je takodjer, da se hrvatski
jezik na c. i kr. akademiji mornarice na
Rici ne podučava dovoljno, po jednoj
smanji kvalificiranjo učiteljskoj sili.

Veoma je nepovoljno za momčad hr-
vatske narodnosti, koja daje našoj ratnoj
i trgovackoj mornarici najbolje mornare,
da čestnici ne obće s njimi u njihovom
maternikom jeziku.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom našta male sevca, a ne sloga sva pokvarci". Nekada poslovac.

Klasični svjetski mlađi listovi

9. polje.

Neštošniki dopis se ne vratice,
nugopisani nazivaju, a ne
franciški nazivaju.

Predloženo za poljoprivredu mjesi-
čnik u obliku
6. K. za mjesec 1. na godinu
12. K. za mjesec 3. na godinu
pol godine.

Ivan crkvine vidi poljoprivredu.

Početni broj stoji 10. koli u

Puli, tiski tiskarske
Uredatelj se nalazi u ulici
Gračića br. 5 te prima državne
činove nadležne i svrda, svrda dan
od 11.12.01. godine počeo.

Smisao "Osvana obala" se ne može
odnositi samo na materijalno sticanje ze-
maja na moru, nato rama, mornarica
mora i mili i trgovacki brodore, koji znate
produljenje domaće obale.

Na svršetku oslobodjujem se spome-
nuti još dva pitanja. Prvo pitanje je, pri-
lješnje sklikivo i, za mene dosta, neugodno.
Svake godine, u koliko sam doznao, pred
občinskim izborima u Puli, sklapaju se
medju činovnicima mornarice, časnikima
činovnicima i vladajućom strankom kompromis
u svrhu osiguranja pobjede u riječkom
tjelesima.

Sadašnjoj občinskoj upravi odnosno
činovnim voditeljem leži uvek na srcu
glavno to, da si osiguraju pobjedu u
trećem tlu; drugo tlo smatraju si-
gurnim.

Da to postignu, mora se dakle učiniti
kompromis, gdje činovnici mornarice, imajući
pravo glasa, moraju dati dobru po-
moć za slučaj, da bi talijanska vladajuća
stranka dobila u III. izbornom tlu. Ako
se to ne dogodi, kompromis ne vredi, za
I. izborni tlu.

Ja se neću dalje baviti tim pitanjem,
premda je ono veoma interesantno, ali mi je
priobčeno, da ne valja, da jedna takova
korporacija, takođe činovništvo kod
gradskih izbora, sklapa kompromise sa
strankom, pa sve da se isti stranka što
ju, da dragovoljno, priznati, nalazi u ve-
likoj vedi.

Ali tamu se nalazi takodjer jedna
čvršta manjina hrvatske i slovenske na-
rodnosti, te ako se sklapaju kompromisi na
one način, nebi se smjelo zadobivali ovi
stranki, nego joj omogućiti, da bude
mogla sudjelovati u občinskoj upravi.

Dogodilo se još stvari koje mi nijesu
dragospominjati. Doznao sam na primjer,
da je občinska uprava pred tri godine
zabranila, podignuti gruboni spomenik sa
slovenskim napisom, nekomu pokojnomu
c. kr. poštnom kontroloru, za opazak
da je dozvoljeno postavljati grubone
spomenike, samo sa talijanskim napisom.

To je meni priobčeno, te ako je ta višest-
točna, bilo bi vrlo žalostno, obzirom na
načelo, da smo poslije smrtili svu jednaku i
isto vrednu.

Pri zaključku oslobodjujem se upo-
zoriti Nj. Preuzv. ministru na stanje koje se tiče
hrvatskih i slovenskih radnika u arseniku.
Ovi su добри i vredni radnici, od kojih
mnogi rade u arseniku 20 do 30 godina
na podpunu zadovoljstvo njihovih pogla-
vara, te premda znaju čitati i pišti, a
osim materinskog jezika poznaju pod-
puno i talijanski, nije bilo moguće do
danasa da ti ljudi dođu do višeg, kojeg
stupnju službe.

Ja mislim, da nije neopravданa nji-
hova želja, da se barem zasluzne radnike
i one koji su mnogo vremena služili učni
predradnicima, ili da se, pripusti barem
nekoliko mnogo, zasluzne ljudi na majstorskim
izpitima, te da se dade majstorski čin i da ih
se za starost obskrbni na bolji način nego
li je to bio slučaj do sada.

Naša sloga

C. k. vlasti, osobito c. k. ministarstvo
bogoslužja i nastave, koje je u prvom
redinu odgovorno za provođenje ustanova
školskog zakona, jesu po tome dužno ne
samo na temelju zakona, već također
uslijed poziva zakonodavnog tijela, da
ustroje škole tamo, gdje ih neima, i da
dade svuda podučavati djevcu u materin-
skom jeziku od učitelja, koji su za to
uspособljeni.

A što se je od ono doba učinilo?
Polag godišnjeg izvještaja o stanju pučkog
školstva u Istri za godinu 1894—95. bi-
ješa u toj pokrajini:

63 talijanske redovite javne pučke
škole sa 181 razreda,
54 hrvatske redovite javne pučke
škole sa 76 razreda,
22 slovenske redovite javne pučke
škole sa 29 razreda.

Kako je to nepravedno, pokazuje nam
ta okolnost, da imade u Istri polag služ-
benog popisa pučanstva od godine 1890.
okruglo:

118.000 stanovnika sa talijanskim
občinskim jezikom,

140.000 stanovnika sa hrvatskim ob-
činskim jezikom,

44.000 stanovnika sa slovenskim ob-
činskim jezikom.

Kao mjerilo za školsku poduku ne
odlučuje broj škola, već broj razreda:
koliko razreda, toliko učiteljskih sila.

Po tomu imalo je u školskoj godini
1894—95:

118.000 stanovnika sa talijanskim ob-
činskim jezikom 181 razred,

140.000 stanovnika sa hrvatskim ob-
činskim jezikom 76 razreda,

44.000 stanovnika sa slovenskim ob-
činskim jezikom 29 razreda.

118.000 stanovnika sa talijanskim ob-
činskim jezikom imalo je po tomu 105
razreda više, nego li 140.000 stanovnika
sa hrvatskim občinskim jezikom, a za 76
razreda više nego li 44.000 stanovnika
sa hrvatskim i slovenskim občinskim jezi-
kom skupa.

Već ove brojke neka Vam pruže do-
zvuk, da se je u spomenutoj školskoj go-
dini 1894—95. veliko pomanjkanje hr-
vatskih i slovenskih pučkih škola, odnosno
razreda opažalo, da je bilo ono 17.633
djeca, koja bijahu dužna školiti polaz-
i potezne dobe i redovitog razvoja, a ipak
poduku neuzivaju, jer im nebjijaže moguće
školu polaziti, — djeca ta bijahu naime
hrvatskog i slovenskog občinskog jezika,
te takodjer materinskog jezika i iste na-
rodnosti.

Svaki pravedno i pošteno misliči čo-
vjak morao bi dakle vjerovati, da se je
nakon one školske godine, obzirom tako-
đer na spomenuti, posev opravdani i
utemeljeni poziv carevinskog vjeća iz godi-
ne 1893. na c. kr. vlastu osobito ako i
ne izključuje broj hrvatskih i slovenskih
pučkih škola i razreda pomozio. Varao
bi se tko bi to očekivao!

Polag godišnjeg izvještaja o stanju
školstva u Istri za godinu 1898—99. po-
slednjeg, sto ga je podpisani imao na
poruku, bijase u Istri:

66 talijanskih redovitih javnih pučkih škola sa 190 razreda,
58 hrvatskih redovitih javnih pučkih škola sa 81 razredom,
23 slovenske redovite javne pučke škole sa 31 razredom.

Tetjem tečajem školskih godina pominjaju se talijanske pučke škole za 3 sa 9 razreda, hrvatske pučke škole za 4 sa 5 razreda, slovenske pučke škole za 1 sa 2 razreda.

Uslijed toga pominjaju se školski razredi sa talijanskim naukovnim jezikom, koji bijaju školske godine 1894—95 razmjerno prevelik broj, za devet, školski razredi sa hrvatskim i slovenskim naukovnim jezikom pak, koji bijaju iste godine razmjerno absolutno prevelik, za samih sedam — i to do konca školske godine 1898—99.

Pri tomu valja još iztaknuti, da bijaju za to doba talijanske škole u čisto hrvatskih mještajima ustvorene, i da se čak u službenih izvještajima kao zaprieku povoljnom uspjehu u poduci neznanju naukovnog jezika, talijanskog, kod vedeće djece hrvatskog jezika u nekojih školama pokrajine označuje.

Ustrojenje hrvatskih i slovenskih pučkih škola prolivi se pod jednom ili drugom izlikom autonoma zemaljska vlada, većina zemaljskog sabora i zemaljski odbor a c. kr. školske oblasti poputaju, pokazujući se nemocnim napravnim.

Zemaljski odbor i većina zemaljskoga sabora priečili su neko vrijeme ustrojenje hrvatskih i slovenskih škola pod izlikom, da nedoljeće po to zemaljske finanije.

Da se dobavi sredstva za uvek rastuće školske izdalke, predložio je zemaljski odbor zemaljskom saboru u njezinom zasjedanju godine 1894. zakonsku osnovu radi uvedenja školskih taksa, a većina zemaljskog sabora, sastoeće od zastupnika talijanske stranke prihvatala je tu zakonsku osnovu u sjednici od dne 1. februara 1894. uzprkos utemeljenoj opoziciji manjine, sastoeće od hrvatskih i slovenskih zastupnika.

Pošto bijaše toj zakonskoj osnovi radi nekojih pitanja kompetencije previsjo počvrta zanikana, predložio ju je zemaljski odbor u zasjedanju janara 1895. zemaljskomu saboru sa promjenama, koje je vlada zahtijevala, i to ponovo radi sredstava za sve to više rastuće potrebe pučkog školskstva. Pošto bijaše sabor radi nečuvnog postupanja njegove većine napravio zastupnika c. k. vlade i proti zastupnikom manjine razpušten, predložio je zemaljski odbor novoizabrannom saboru zakonsku osnovu janara 1896 po treći put. Hrvatski i slovenski zastupnici, kojim nebijaše абсолютно moguće u saboru ostati zbog brutalnog postupanja većine proti njima, dočekali su drugimi putevima na kompetentnom mjestu nepravednost školskih taksa. Ali nije ništa pomoglo. Zakonska osnova o školskih taksa dobila je dne 7. augusta 1896 previsjenu potvrdu, te je tim postala zakonom.

(Konac aliči)

Za ublaženje nevolje II. Istri.

Rezolucija zastupnika Spinčića i drugova, stavljena u sjednici carevinškog vijeća dne 4. t. m.

Da se doskoči nevoljnom stanju, u kojem se nalazi putovanstvo Istre, osobito u krajevima, napućenih izključivo ili većim dijelom od Hrvata i Slovenaca, predlaže se:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti: Poziva se c. k. vladu:

1. Gradnju i popravak cesta, pola različitih, u carevinškom vjeću postavljenih i prihvaćenih rezolucija i polog razničkih moliba od strane zanimača.

2. Gradnju željezničke pruge između postaja državne željeznice Herpelje—Ko-

zina i Židovne obale latarskog poluotoka u bili, jošli, ali nije bilo ni probijene pare u žepu.

3. Uredjenje potoku i voda te izmješanje nekogih krajeva, kamo i dobari plitki vode polag rezolucije, stavljeve i prihvateće u sjednici od dne 16. aprila 1894 te i kamija zagovarane, odnosno polag samostalnog predloga od dne 13. marta 1900 i jedne male občine Jetlano.

4. Ustrojenje polodjelske škole za hrvatski i slovenski puk pokrajine u mjestu koje bi toj svrzi odgovaralo;

5. Gradnju i popravak luka polag različitih u carevinškom vjeću stavljenih i prihvaćenih rezolucija i polog samostalnog predloga od dne 23. novembra 1895, polog 1303 i polog nedavno zaključenog molbe občine i ljetilišne komisije Opatje-Voloskog.

6. Dozvoliti gojiju tabaka — bar po-kusa radi; najprije na kvarnerskih otocih.

7. Dozvoliti jestinu vjeresiju za seosko stanovništvo putem postojedi posužilnicu, da onom uspjehu u poduci neznanju naukovnog jezika, talijanskog, kod vedeće djece hrvatskog jezika u nekojih školama pokrajine označuje.

Ustrojenje hrvatskih i slovenskih pučkih škola prolivi se pod jednom ili drugom izlikom autonoma zemaljska vlada, većina zemaljskog sabora i zemaljski odbor a c. kr. školske oblasti poputaju, pokazujući se nemocnim napravnim.

Zemaljski odbor i većina zemaljskoga sabora priečili su neko vrijeme ustrojenje hrvatskih i slovenskih škola pod izlikom, da nedoljeće po to zemaljske finanije.

Da se dobavi sredstva za uvek rastuće školske izdalke, predložio je zemaljski odbor zemaljskom saboru u njezinom zasjedanju godine 1894. zakonsku osnovu radi uvedenja školskih taksa, a većina zemaljskog sabora, sastoeće od zastupnika talijanske stranke prihvatala je tu zakonsku osnovu u sjednici od dne 1. februara 1894. uzprkos utemeljenoj opoziciji manjine, sastoeće od hrvatskih i slovenskih zastupnika.

Pošto bijaše toj zakonskoj osnovi radi nekojih pitanja kompetencije previsjo počvrta zanikana, predložio ju je zemaljski odbor u zasjedanju janara 1895. zemaljskomu saboru sa promjenama, koje je vlada zahtijevala, i to ponovo radi sredstava za sve to više rastuće potrebe pučkog školskstva. Pošto bijaše sabor radi nečuvnog postupanja njegove većine napravio zastupnika c. k. vlade i proti zastupnikom manjine razpušten, predložio je zemaljski odbor novoizabrannom saboru zakonsku osnovu janara 1896 po treći put. Hrvatski i slovenski zastupnici, kojim nebijaše абсолютно moguće u saboru ostati zbog brutalnog postupanja većine proti njima, dočekali su drugimi putevima na kompetentnom mjestu nepravednost školskih taksa. Ali nije ništa pomoglo. Zakonska osnova o školskih taksa dobila je dne 7. augusta 1896 previsjenu potvrdu, te je tim postala zakonom.

(Konac aliči)

Za ublaženje nevolje II. Istri.

Rezolucija zastupnika Spinčića i drugova, stavljena u sjednici carevinškog vijeća dne 4. t. m.

Da se doskoči nevoljnom stanju, u kojem se nalazi putovanstvo Istre, osobito u krajevima, napućenih izključivo ili većim dijelom od Hrvata i Slovenaca, predlaže se:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti: Poziva se c. k. vladu:

1. Gradnju i popravak cesta, pola različitih, u carevinškom vjeću postavljenih i prihvaćenih rezolucija i polog razničkih moliba od strane zanimača.

2. Gradnju željezničke pruge između postaja državne željeznice Herpelje—Ko-

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska Car i kralj Fran Josip I. nastavio nakon Cetinjskog boravka, zatvor Prag, gdje bijaše najvrđenje primljeno u sjednici. Iz Praga podao se je u njezini dobro do Hrvata, ne ulete se onda Talijanima nego mu pomaže banatske posužilnice. Preporučimo, našoj posužilnicu, da drugi put bolje pripazi, komu daje novac.

Preporučilo bismo i talijanskoj gospodiji, da drugi put, kad dodu ovamom nek se naprijed ali da odvise ovdje sljepljence od prokljinjanja. Strahota ih bilo postulasi, jer onako ne može diniti stvor božji, nego životinja.

Toliko za danas ali učimo se, da ćemo. Vam se češće javiti i to čim prije, jer imademo izobilju gradiva ovide.

Iz Sv. Lovreća na Labinštini pišu nam 15. t. m.: Već više godina smo hvala Bogu obrisali dobitnik duhovnog pastirom, ali sada smo pak tako zadovoljni, da se nemamo nego poštujti svim župljanima sa našim velečastnim gospodinom duhu, pastirom Ferdinandom Hardym, rodnom iz Velika u Češkoj. Čim je došao upravljati našom župom, odmah je dao poljeput, katu crkvu i kupio nekoliko crkvenog ruha, što sujim, a što su milodari svojih župljana. Uz to je postavio na groblje našili pokojnih lepih krži od kamena a sada evo postavio je i drugi krž pred samom crkvom, kao na usponu sv. poslanstva (t. j. Isusovaca). Što se tiče službe božje neispusti ni najmanju stvar, nego čini uvek sve po starom običaju. Dačape je sada još uveo i svibanjsku pobožnost i isti prisustvovalo je mnogo pobožnili duša. Uz to valja da kažemo, što je osobito njegova zasluga, da često puta pojavljuje bolestnike koje okrije pustenjem poputihin najprije, pak ih tješi u njihovih bolesti i to više puta na dan.

Nas gospodin župe-upravitelj je kod nas samo devet mjeseci; pa već je pokazao često svoju marljivost oko crkve i oko svojih crkvičica, što su pod njegovom pakom. Naša je "daleke vrata Želje", da ostane jošte mnogo godina uz nas u zadovoljstvu. Mi ga svi volimo i ljubimo jer je u istinu pravi pastor.

Sremoguci ga Bog pozivio mnogo godina i uzdržao ždrava i čila!

Franina i Jurina.

Fr. Ča da su bile i neke Šinjore iz Sovinjaka va Draguće na krstu, Lege?

Jur. Aj vero, su se nagledale pijane glav.

Fr. Ča niči drugo?

Jur. Ti biš tel baš sve znat.

* * *

Fr. Ča da se talijanski studenti nisu mogli najistiti?

Jur. Ako su tri dana postili i pripravljali trboh, da se najdu dobro u Puli za pedeset soldi.

Fr. Ma da su ih u gabinetu tratali s jetom posli užine?

Jur. Bilo bi bolje, da su im pripravili peteža, kad su bili brižni tako lačni.

Fr. Ter su njim najdraži jelati. To ih najide i stepli.

Dne 17. t. m. započelo je zasjedanje većine zemaljskih sabora. Kako već rezko ovo zasjedanje bilo će kratko. Zemaljski sabori imati će da razprave u prvom redu, proračune, a zatim manje osnove. Za moravski sabor se znade, da će zasjedati od 17. do 30. junija. Nagodbeni dogovori nastaviti će se u tom saboru i dovršiti tek na jesen.

Tipički sabor razpraviti će nekoje osnove o zemaljskim zavodima i o školama. Pitanje o autonomsu Trentina, neće doći sada na razpravu, već tek na jesen.

Stajerski sabor zasjedati će i ovaj put, bez zastupnika slovenskog naroda, koji imadu težak položaj u saboru kamo i naši zastupnici u istarskom saboru.

U tršćanskom saboru pričiće je predsjednik, da se izrađuje nova osnova o gradjevnom redu, osnova o promjeni izbornog reda i osnova o naredbi na bastinstva. Prihvaćena bijaše na to neka promjena u vladinoj osnovi o novom nametu na rakiju, te proračun zemaljske školske zaklade za godinu 1902. — bez razprave!

Dalmatinski sabor nebijaje otvoreni dne 17. t. m. jer bijaše premalo prisutnih zastupnika.

Gorički zemaljski sabor započeo je svoje zasjedanje dne 17. t. m. Zemaljski

odbor predao je raznim odgovorima na razne pravne zaslove i predloge.

Otvoren bijek, nadalje, istoga dana svi zemeljski sabori osim češkog i izanskog. Češki se je otvorio dne 18. t. m. a izarski se otvara danas. Jučer su već sastale se u Kopru članovi talijanske većine zemaljskoga sabora na dogovor o položaju. Predsjedništvo kluba te većine bilo je ureklo sastanak prošlog ponedjeljka u Trstu, no do sastanka nije došlo s nepoznatog do sada razloga. Urečen bijek na to sastanak za sredu u večer u Kopru. Na tom sastanku prihvatiće će talijanski zastupnici zaključak, kako će postupati napram vlasti, koja je sazvala sabor u Kopar — kako vele — protiv njihovog volje. Neki nas iznenadile, kad bi talijanska gospoda u Kopru stvorili kakav neotekivan zaključak, kojim bi izrazili vlasti nepovjerenje u nezadovoljstvu.

Srbija. Udalj izvještaja, turskog odabranika, koji je imao izraziti povod opečovanju navelim turskih dečavljana, na arheke podanike, odlučila je turska vlast, da se poječi turska posada na granici, pozvav u tu svrhu četiri bataljuna vojnika iz Anatolije.

Mjesovita komisija sastojeca iz srpskih i bugarskih odabranika, sastali će se dne 23. t. m. da uređi srbsko-bugarske granice. Između kralja Aleksandra i kraljevice Dragi nastalo je reč bi svakog nesporazumjenja, jer je kralj odlučio, da se imenuje od sada konjanička pukovnija tjeđane strate kraljevinom imenom.

Sinovi pokojnog srpskog regenta Jovana Ristića isdali su ovim dana zadaji svežak uspomena svoga oca pod naslovom "O spoljnoj (izvanjskim) odnosima Srbije". Te uspomene jesu vrlo važne za povještajne kraljevine.

Bugarska. Iz Sofije javljaju, da je Sobranje odobrilo velikom većinom predradom ministarstava izvanjski posao. Za razprave o proračunu ministarstava, nastavio je Sobranje vladin predlog, da se dade podrška od 70.000 francaka katoličkom sjemeništu. Taj iznos bijate doznačen nekataličku vjerouzajedinjem. Ovo neliberalan postupanje narodnog zastupstva sa Bugari katolići neće zaista vani podignuti ugled mladoj kneževini.

Rusija. Ruski poslanik u Monakovu barun Rosen, bijate imenovan poslanikom u Atenah. Dne 18. t. m. rodila je carica četvrtu kćer, kojoj će dati na krstu име Stana. Rusiji neprijateljski listovi razbijajući o tom glavi, kako će ruski dvor urediti pravo nasljedstva na rusko prieslavljiku. Iliku za to nasli su u dogodaju, što carski supruzi neimaju još muškog potomka i što je carev brat veliki knez Michailo, koji je za sada nasljednikom prieslostja — slaba zdravlja. Po naklanjanju novinara imao bi najviše izgleda na rusko priesloje najmlađi carev stric, veliki knez Pavao, koji ima sina Demetra, rođena godine 1891.

Francuska. U francuzkom obitničkom gradu La Motte d'Avellan došlo je, prošloga četvrtka između francuzkih i talijanskih radnika da krvava sukoba. Povod tomu sukobu dali su talijanski radnici — kano i svuda drugud — tisuću sto radili za nizke cene i sto su često proti francuzkim drugovom rabili svoje narodno oružje — noževe. Preko 2000 francuzkih radnika navalilo je na stanove talijanskih radnika, koji su bijegom spasiće život. Nadošlom oružničtvu pošlo je za rukom nakon težkog napora uzpostaviti mir. Talijanskim radnikom neće biti više obstanka tamo.

Italija. Ministar izvanjskih posala Prineti kazao je u parlamentu na obranu talijanske izvanjske politike, među ostalim i gledje obnovi trgovackih ugovora i ovo: Protivstavlja obnovi trgovackih ugovora nije u Italiji opravданa. Jedino zadeće Talijanom brige urođenje pitanja o vinskom prometu; nu i to će se urediti uvidjivo.

sko. Ako ima Italija korist od izvoza svog vina u Austro-Ugarsku i Njemačku, ona ipak iz tih država uvozi robe za 400 milijuna francaka, pak se tako probitci jedne i s druge strane izjednačuju.

Mjestne

Odbrana gesti u Puli. U utorak je boravje u našem gradu gosp. dr. Franjo Stoh, odvjetnik u Ljubljani. U sredu ga je počeo g. Ivan Plantan, zastupnik na carevinskom vjeću i notar u Ljubljani, te gosp. Josip Prosen, zastupnik Fenika i "Providencije" u Ljubljani.

Neve dražtive. U Puli snju talijanski podanici podporno dražtvo za siromaćne sunarodnjake.

Pokrajinske:

Cigaretni papir družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Upozorujemo slavno občinstvo, da će kroz mjesec srpanj gosp. Stjepan Gamulin, trgovac u Jesi na Hyvaru, u promet pušiti papir "Družbe sv. Cirila i Metoda". Sa pozdravom i rođendanom upraviteljstvom "providencijalne Družbe, već je sklopio pogodbu, pet po sto (5%) od razprodaje je na korist družbe", a gosp. Gamulin će proizvodjati najčišći pogostviti nego li uživanje mastine tajzajnike časti i službe. Zadovoljan s malim — služi najradije Onoga, koji je ljubio "srdom" i one, koji bijaju slaveni, zanećeni i proganjani, kao što je i danas naš put Istri.

Tjelesno zdrav, veseli i mirne čudi za svakim je dobar, sa svakim prijazan. Dok bije mladić — kažu Kavranci i Maranci — bije vrio očar sa onimi, koji se nisu držali crkvenih propisa. Ali niti sada neide blagosloviti kućne onome, koji neide k vazećoj izpoviedi ili koji neće da ide za kuma. Poznavajuće srdomatovo našega puka, vrši vrlo rado djela milosrdja naprav svomu i tujnjicu. Na licu rukomu čitali smo mu veselje videći ga kako dožazi zadovoljan iz Pule, posta je starici majci poslao pripomoći od skromne plaće. Na njegova vrata nije kucao badava ni rođak ni tujnjac. Našim tužnim bolesnikom bijate i otac i majka. Svako doba dana ili noći bijate pripravan, da im pojdi nebeske ulje, a zatim zemaljske pomoći odikidajuć od svogusti.

Takva učitelja i dobročinitelja morali smo izgubiti, ni krivi ni dužni ni mi, ni on!

Na razstanku s dobrim našim duh pastirom kličemo mu iz dana zahvalnu srca: "Stoj nam zdrav i čit, mili popo Ivane, još dugi niz godina" među našom braćom u dolnoj Istri; nezaboravi na nas u Trojih molitvah, kao što neće ni Tebe zaboraviti vjerni Ti i zainalni župljani Stinjanski!

Mješte pošto meštra u Laništu dobio je sudasnji odpravitejl, za koga kažu, da je sposoban i vrijedan.

Članovi hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru sastale se dne 19. t. m. na dogovor u Trstu, a slijedećeg dana u jutro podaš se parobrodom u Kopar i otvorenju zaboraskog zasedanja. Vidi brojaj.

Lošinjski učitelji pučkih škola prenosego ga odmah u bohnicu, ali je već putem izdahao svoju plemenitu dušu.

Rodjina pokojnika bijate odmah brzojavajući iz Ljubljane obavješćena o meseci, te se je slijedećeg dana u jutro podala gospodja sa jedincem smoni u Ljubljani. Švalko si može sam pomisli, protjeran prizor, koji je nastao pri sastanku težko učiviljana udove i sinu njoj Ža ljubljenskim suprugom i otcem! Mrtvi ostanci vjelezaslužnoga rodoljuba bijahu dovezeni dne 20. t. m. u Trst i predani mještem iznosu, u kojem su opredijeljeni za njihove drugove u ostalim pet sjedišta c. kr. kotsarskih poglavarstva.

Nagla smrt: Iz Laništa nam piše, da su tamо doneli mrtvo tielo Ivana Gérbea, inuēnog posjednika, koji se je kudi vratio iz Lupoglava u družtvu nekolicine prijatelja. Putem udarila ga kap, te je na mjestu ostao mrtav. Vječni mu pokoj!

Podgradska posojilnica u kraljiličica objelodani je obračun za godinu 1900. Promet novčani iznosa je 220 tisuća kruna. Novčan na Šledoru primila je 158%, tisuća, rasposudila zadrugarima blizu 186 tisuća kruna. Cistoga dobila imala je kruna 1347-59.

Novi mal na otoku Lošinju. Na zapadnoj strani otoka Lošinju započela je pomorska vlasta gradnju novog mula, koji će biti 16. m. dug i od velike koristi za naše pučanstvo mesta Čunski, koje je već dulje vremena gradnju tog mula moljalo.

Iz Breze — občina Kastav piše dne 10. t. m. Naše malo mjesto tri veliko već dugi niz godina radi tvrdogla-

mu bijate zabava, što je pješice zalazio po subotah u Pulu, pak se vratio tenderom čarake motnarice doma na objed po moru izkrcav se na Zonkima.

Okolo sebe imao je uvek svojte i rođake, te je podučavaju svoje nećake, sad jednoga, sad drugoga brata, sad sestrine — hodoći svima ugodići. Mi znamo, da mu nebijaše uvek vraćeno milo za draga, ali on se ipak nije tužio.

Mi župljani nismo znali, da je razpisana naša župica, jer nam on toga kazao nije bojeći se, da bi koji kazao bilo riec za njega, bilo u Puli bilo u Poreču. On je mogao i do sada postati župnikom ovdje ili onđe, ali njegov znatnji nepodnasan prilizivanja niti bi se on odrekao majčinog mlijeka za sve župe ovoga sveta. Stalni smo, da bi mu sto puta mlijeko bio najčešći pogostviti nego li uživanje mastine tajzajnike časti i službe. Zadovoljan s malim — služi najradije Onoga, koji je ljubio "srdom" i one, koji bijaju slaveni, zanećeni i proganjani, kao što je i danas naš put Istri.

Tjelesno zdrav, veseli i mirne čudi za svakim je dobar, sa svakim prijazan. Dok bije mladić — kažu Kavranci i Maranci — bije vrio očar sa onimi, koji se nisu držali crkvenih propisa. Ali niti sada neide blagosloviti kućne onome, koji neide k vazećoj izpoviedi ili koji neće da ide za kuma. Poznavajuće srdomatovo našega puka, vrši vrlo rado djela milosrdja naprav svomu i tujnjicu. Na licu rukomu čitali smo mu veselje videći ga kako dožazi zadovoljan iz Pule, posta je starici majci poslao pripomoći od skromne plaće. Na njegova vrata nije kucao badava ni rođak ni tujnjac. Našim tužnim bolesnikom bijate i otac i majka. Svako doba dana ili noći bijate pripravan, da im pojdi nebeske ulje, a zatim zemaljske pomoći odikidajuć od svogusti.

Novi parobrod. Dne 9. t. m. prijavio se brodogradionice sv. Marka kod Trsta novi parobrod "Mongolia", blizanc nekadnoj parobrodom "Manciuria", što no pripada družtvu ruskih željeznicu izdane Kine sa sjedištem u Pekingu. Novi parobrod služiti će za prevoz putnika između Luka Port-Arthur, Sangaja i Nagasaki; dog je 105 metara, 13. metara širok i 7-9 metara visok. Nositi će 1600 bačava tereta povrh potrebitog goriva. Njegovi strojevi imaju 5000 konjinskih sila. Krstio ga je župnik pravoslavne crkve g. Leontije Kurčić.

Morski pas. Dne 9. t. m. dovezoš u našu luku rovinjski ribari morskoga psa, što no u lovište velikom mukom istoga dana u jutro na riu Premanture. Morski pas je preko 3 metra dugačak i preko kvintala težak.

Iz drugih krajeva:

Zaruci se. Iz Splita nam javljuju, da se ovih dana zaruci hrvatski zastupnik i odvjetnik u Splitu, odljili hrvatski rodoljub g. dr. Ante Trumbić sa velevidom gospodinom Antonicom Morettim, kćerkom poznatoga hrvatskoga rodoljuba g. dra. Vjekoslava Moretti iz Trogira. Naše iskrene čestitke!

Odljevanje. Tajni sekretar nadvojvode Ferdinand, velikog vojvode Toskanskoga, g. Vlahu Bogdan, član stare duhovske obitelji, dobio je dozvolu, da može primiti i nositi počastni krst reda kraljevske vürtemberške krunе i komandarski krst papinskoga reda sv. groba. Cesitamo srdačno dičnomu hrvatskomu rodoljubu i našemu dugoljetnomu predsjedniku!

Neobično visoko starost. Turškomu listu "Ikar" šlo izlazi u Carigradu, pišu iz Gusinja u Albaniju, da je u selu Huti nedavno umro Turčin po imenu Smajil Hadžo, komu bijaše 160 godina. Iza sebe ostavio je oko 200 potomaka muških i ženskih spola, sinova, unuka i prounuka. Narod ga je zvao Baba Smajil. Sve do smrti bio je starac vrlo čvrst, bronoz, bistro pameti i dobrih zubi.

Za hrvatsku školu na Rieci. Najviđeniji hrvatski rodoljubi na Rieci predali su gradskomu zastupcu na Rieci predstavku, kojoj dokazuju pravo hrvatskih Hrvata na ustrojenje hrvatske pučke škole na Rieci i mole gradsko zastupstvo, da tomu pravu i potrebi i zakonu čim prije zadovolji.

Doseđivanje talijanskih radnika u našo pokrajine i vinska klausula: Osim dra. Ivčevića i delegata dr. Lecher, koji u njemačkom taboru slovi kao auktoritet u gospodarskim stvarima, bio je se u svom budgetnom govoru sa pitanjem o doseđivanju

